

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 18–19 травня 2017 року)

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2017

ЩОДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНО- КОНКУРЕНТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Химан Б.

студент IV курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Руденко Л.Д.

к.ю.н., доцент, доцент кафедри АГПФЕБ ННІ права

Сумського державного університету

В Україні з перших кроків незалежності державна підтримка та захист добросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності були віднесені до пріоритетних напрямів ринкової трансформації економіки.

Враховуючи, що на початку 1990-х років в українській економіці переважали суб'єкти господарювання які займали монопольне становище, головний наголос у законах, які розроблялися та приймалися в той час, робився на подоланні монополізації товариних ринків. Українське законодавство, що регулює економічну конкуренцію, було започатковано, насамперед, як антимонопольне законодавство.

Метою дослідження є конкретизація підстав та охоронних засобів відповідальності за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Одним з важливих елементів правового забезпечення протидії порушенням антимонопольно-конкурентного законодавства в господарській діяльності є система охоронних засобів правового впливу, що застосовуються за правопорушення, які передбачені Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Згідно зі ст. 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції зумовлює відповідальність, встановлену законом [1].

Найпоширенішою санкцією за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства в Україні є накладання штрафів на суб'єктів господарювання органами Антимонопольного комітету України.

Аналіз ст. 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вказує, що органи Антимонопольного комітету України накладають штрафи на об'єднання, суб'єктів господарювання: юридичних осіб і фізичних осіб; групу суб'єктів господарювання — юридичних та/або фізичних осіб [1].

Згідно зі ст. 50 Закону порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції вважаються:

- антиконкурентні узгоджені дії;
- зловживання монопольним (домінуючим) становищем;

- антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю;
- невиконання рішення, попереднього рішення органів Антимонопольного комітету України або їх виконання не в повномуобсязі;
- здійснення учасниками узгоджених дій — суб'єктами господарювання дій, заборонених ч. 5 ст. 10 Закону;
- делегування повноважень органів влади чи органів місцевого самоврядування у випадках, заборонених ст. 16 Закону;
- вчинення дій, заборонених ст. 17 Закону;
- обмежувальна та дискримінаційна діяльність, заборонена ч. 2 ст. 18, ст. 19 і 20 Закону;
- обмежувальна діяльність, заборонена ч. 1 ст. 18 Закону;
- недодержання умов, передбачених п. 2 ч. 3 ст. 22 Закону;
- порушення положень узгоджених з органами Антимонопольного комітету України установчих документів суб'єкта господарювання, створеного в результаті концентрації, якщо це призводить до обмеження конкуренції;
- концентрація без отримання відповідного дозволу органів Антимонопольного комітету України за умови, що наявність такого дозволу необхідна;
- неподання інформації Антимонопольному комітету України, його територіальному відділенню у строки, встановлені органами Антимонопольного комітету України, головою його територіального відділення чи нормативно-правовими актами;
- подання інформації в неповному обсязі Антимонопольному комітету України, його територіальному відділенню у строки, встановлені органами Антимонопольного комітету України, головою його територіального відділення чи нормативно-правовими актами;
- подання недостовірної інформації Антимонопольному комітету України, його територіальному відділенню;
- створення перешкод працівникам Антимонопольного комітету України, його територіального відділення під час перевірок, огляду, вилучення чи накладання арешту на майно, документи, предмети чи інші носії інформації;
- надання рекомендацій суб'єктами господарювання, об'єднаннями, органами влади, органами місцевого самоврядування, органами адміністративно-господарського управління та контролю, що схиляють до вчинення порушень

законодавства про захист економічної конкуренції чи сприяють вчиненню таких порушень;

- обмеження в господарській діяльності суб'єкта господарювання у відповідь на те, що він звернувся до Антимонопольного комітету України, його територіального відділення із заявою про порушення законодавства про захист економічної конкуренції;
- невиконання учасниками узгоджених дій, концентрації вимог і зобов'язань, якими було зумовлено рішення про надання дозволу на узгоджені дії, концентрацію;
- обмежувальна діяльність об'єднань, заборонена ст. 21 Закону [1].

Шкода, заподіяна порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченими п.п. 1, 2, 5, 10, 12, 18 і 19 ст. 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», відшкодовується особою, яка вчинила порушення, у подвійному розмірі завданої шкоди.

Відповідно до Закону України «Про захист економічної конкуренції» посадові особи та інші працівники суб'єктів господарювання, працівники органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю несуть адміністративну відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Так, згідно із законом посадові особи та інші працівники суб'єктів господарювання, працівники органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю несуть адміністративну відповідальність за правопорушення у вигляді неподання інформації Антимонопольному комітету України, його територіальному відділенню у встановлені органами Антимонопольного комітету України, головою його територіального відділення чи нормативно-правовими актами строки; подання інформації в неповному обсязі Антимонопольному комітету України, його територіальному відділенню у встановлені органами Антимонопольного комітету України, головою його територіального відділення чи нормативно-правовими актами строки; подання недостовірної інформації Антимонопольному комітету України, його територіальному відділенню; створення перешкод працівникам Антимонопольного комітету України, його територіального відділення під час перевірок, огляду, вилучення чи накладення арешту на майно, документи, предмети чи інші носії інформації [3, ст. 50]. Адміністративна відповідальність за такі порушення передбачена ст. 166-1—166-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі — КпАП України). Зловживання монопольним становищем на ринку і неправомірні угоди між підприємцями зумовлюють накладення штрафу на керівників (розпорядників кредитів) підприємств

(об'єднань, господарських товариств тощо) у розмірі до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на осіб, які займаються підприємницькою діяльністю, — до 30 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян [3].

Дискримінація підприємців органами влади та управління спричинює накладення штрафу в розмірі до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення порядку подання інформації і виконання рішень Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень карається накладенням штрафу на посадових осіб та керівників у розмірі до 7 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на осіб, які займаються підприємницькою діяльністю, — до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; ухилення від виконання рішень Антимонопольного комітету та його територіальних відділень чи несвоєчасне виконання їх рішень спричинює накладення штрафу на посадових осіб та керівників у розмірі до 6 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на осіб, які займаються підприємницькою діяльністю, — до 16 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відповідно до ст.ст. 24, 25 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» державні уповноважені й голови територіальних відділень Комітету в разі порушення антимонопольного законодавства складають і передають до судів протоколи про адміністративні правопорушення [2].

Таким чином, відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства має комплексний характер і передбачає накладення адміністративно-господарських та адміністративних санкцій на суб'єкта господарювання, керівників суб'єкта господарювання, посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування. При цьому за одне і те ж правопорушення передбачається як господарська, так і адміністративна відповідальність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 року Офіційний вісник України. - 2001. - № 7. - ст.260
2. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 року // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 50. - Ст. 472.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.